

Vår dato:
08.01.2017

Vår ref:
B2649580/N

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep. 0030 Oslo

Lisensfelling av ulv – oppfølging etter møte med KLD

Vi viser til møte mellom statssekretær Lars Andreas Lunde og Norges Skogeierforbund og Utmarkskommunenes Sammenslutning (USS) i Klima- og miljødepartementet fredag 6. januar.

Vi er glade for at departementet så tydelig uttrykker at man vil etterleve Stortingets bestandsmål. Som gjort rede for i møtet er det vår klare vurdering at det juridiske handlingsrommet er tilstede for umiddelbart å sikre at Stortingets bestandsmål kan gjennomføres. Det er ikke behov for endring av Naturmangfoldsloven eller behov for å innhente nærmere juridiske vurderinger fra Justisdepartementets lovavdeling. Som departementet har registrert gjennom skriftlige innspill, media og tidligere møter er dette et syn som deles av mange kvalifiserte juridiske miljøer.

Vi er glade for at departementet understreker at regjeringen har fullt trykk på å få kartlagt det juridiske handlingsrommet som skal sikre at Stortingets klare vilje kan gjennomføres. Vi er glade for at regjeringen vurderer saken på nytt blant annet på bakgrunn av rettspraksis i andre land, ikke minst i lys av rettsavgjørelsen i svenske «Högsta förvaltningsdomstolen» 30. desember 2016 som kom etter departementets beslutning 20. desember.

En gjennomgang vil dokumentere at det juridiske handlingsrommet er tilstede slik at departementet kan fatte de nødvendige vedtak uten å komme i konflikt med nasjonal lov eller internasjonale forpliktelser. Vi mener det vil være hensiktsmessig at departementet søker råd også fra eksterne for å belyse hvor stort dette handlingsrommet faktisk er og vi stiller med glede vår kompetanse til rådighet. Vi har merket oss at departementet etter vedtaket 20. desember blant annet har vedtatt radiomerking av ulv. Vi vil advare mot å ha fokus på denne typen tiltak i denne fasen. For det første tar det kapasitet og oppmerksomhet bort fra det som må være det primære målet, nemlig å sikre at det juridiske handlingsrommet utnyttes slik at Stortingets bestandsmål effektivt kan etterleves. Dernest kan denne typen tiltak i denne fasen virke direkte provoserende fordi det kan oppfattes som grep for å avlede oppmerksomheten og trekke ut prosessen.

Vurdering av forarbeidene til naturmangfoldloven

Vi er uenige med departementets vurdering av at det ikke er hjemmel i naturmangfoldloven eller Bernkonvensjonen for lisensjakt på ulv i de fire konkrete

ulverevirene. Vedtaket bygger etter vår mening på en svært snever tolkning av Bernkonvensjonen, og en feilaktig tolkning av naturmangfoldlovens bestemmelser. I forarbeidene til naturmangfoldloven (Ot.prop.nr.52 (2008-2009)) konkluderes det med *«at dagens rovdyrpolitikk og bestandsmål ikke er i strid med bevaringsmålet for arter i naturmangfoldloven eller internasjonale forpliktelser som Bernkonvensjonen»*.

På grunn av feil lovanvendelse er det etter vår oppfatning grunnlag for å sette departementets vedtak til side.

Vurdering av skadepotensiale

I tillegg til risiko for skade på husdyr og tamrein åpner også Bernkonvensjonen «for at andre forhold, som for eksempel å avverge skade på avling, skog, fiske, vann, andre former for eiendom eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning kan vektlegges».

Det er få eller ingen forskjeller på grunneiers juridiske rettigheter knyttet til fiske (fiskerett) og jakt (jaktrett). Grunneiers jaktrett er slik vi ser det omfattet av eiendomsbegrepet «annen eiendom» i Bernkonvensjonen. Vi er derfor sterk uenig i departementets rettsoppfatning når det uttales at jaktrettigheter ikke er en legitim interesse i interesseavveiningen. Ulven påvirker ikke bare viltbestandenes størrelse, men også muligheter for å drive ulike jaktformer med hund, noe som har lange tradisjoner, og ofte er en forutsetning både for småvilt- og storviltjakt.

Sosioøkonomiske forhold må også kunne omfattes av «andre offentlige interesser av vesentlig betydning» i Bernkonvensjonen. Ulven påvirker hele lokalsamfunn, hvor aktiv bruk av utmark ofte har vært viktig for valget av bosetting, og den opplevete livskvalitet blir vesentlig redusert for mange. I tillegg svekkes grunnlaget for å videreføre eller starte opp ny utmarksbasert næringsvirksomhet og med det mye av grunnlaget for bosetting i distriktene.

Ulvens truethetsstatus internasjonalt

KLD har i brev til lovavdelingen lagt føringer om å legge «lista» for skadepotensiale høyt begrunnet med at, «I dette tilfelle dreier et uttak seg som nevnt om en kritisk truet art (ulv). Dette tilsier en strengere vurdering av skadevilkåret enn for viltarter med gunstigere bestandssituasjon». Ved gjennomføring av norsk rovviltpolitikk er og vil ulv være kritisk truet på den Norske rødlista i uoverskuelig fremtid. Ved forvaltning av arealkrevende arter på tvers av landegrenser og arter med svært stor geografisk utbredelse bør statusen til på den internasjonale rødlista til (IUCN) legges til grunn, her er ulven vurdert som livskraftig (Least concern).

Vi ber derfor om at man legger ulvens status på den internasjonale (IUCN) rødlista til grunn for hvor man skal legge lista for vurdering av skadepotensiale.

Dom i Sveriges Högsta förvaltningsdomstol

I sin avgjørelse 30. desember konkluderer Högsta förvaltningsdomstolen i sin beslutning at jakten som ble stanset i 2016 ville vært lovlig (side 47)

«Huvudsyftet med jakten är att minska koncentrationen av varg i de delar av landet där den är som tätast för att begränsa de socioekonomiska konsekvenserna. Länsstyrelsen har särskilt betonat att jakten syftar till att förbättra möjligheterna för älgförvaltningen och fårnäringen samt till att minska risken för angrepp på hundar vid löshundsjakt. Länsstyrelsen har även framhållit att jakten syftar till att minska konflikten mellan människa och varg och minska människors oro. Vidare har länsstyrelsen betonat att jakten syftar till att öka acceptansen för vargen och för viltförvaltningen, vilket i sin tur torde minska den illegala jakten. I likhet med förvaltningsrätten och kammarrätten anser Högsta förvaltningsdomstolen att dessa syften får godtas.»

Högsta förvaltningsdomstolen legger i sin gjennomgang av saken vesentlig vekt på Sveriges forpliktelser som EU-medlem etter Arts-og habitatdirektivet. Arts-og habitatdirektivet representerer på alle punkter et strengere juridisk vern enn Bernkonvensjonen. For Bernkonvensjonen som alle EU-land er forpliktet av opptrer EU som en samlet blokk. I dommen er sosioøkonomiske konsekvenser tillagt stor vekt, samt den konfliktdempende virkningen av uttak av ulv.

Disse forholdene er enten ikke vurdert eller ikke tillagt vekt i departementets vedtak som fortolker samme internasjonale forpliktelser.

Vi imøteser en snarlig tilbakemelding på om en videre dialog er ønskelig.

Med vennlig hilsen

Knut Herland
Leder USS

Erik Lahnstein
Adm. direktør
Norges Skogeierforbund